

Matkakirja lähellä Pietarin arkea

Pietari Metropoli nurkan takana on virkistävällä tavalla erilainen matkakirja.

Suomenruotsalaista syntyperää olevat Magnus Londen, Anders Mård ja Milena Parland kirjoittavat reportaaseja suurkaupungista puhtaasti omien kokemuksiansa pohjalta. Kirjoittajat ovat asuneet kaupungissa pitkiä aikoja.

Paristakymmenestä esseestä koostuvan kirjan jokaisen luvun päättää tietoisku, jossa on katuosoitteita, nettiyhteyksiä ja kirjallisuusvinkkejä.

Pietari on viime vuodet elänyt niin voimakasta muutoksien aikaa, että mikään matkakirja ei pysty kirjaamaan koko ajan syntyviä musiikkikahviloita, jazzklubeja ja trendipaikkoja.

Pietari Metropoli nurkan takana antaa kuitenkin kosolti hyödyllisiä vinkkejä nähdä muutakin kuin yleisempiä kulttuurikohteita. Esimerkiksi Pietarissa asuvasta suomalaisvalokuvaaja Sami Hyrskylahdesta kertovaan lukuun Pommisuojiin mafiapomo on koottu tärkeimmät yökyöpeleitä viihdyttävät musiikkipaikat.

Elävästi kirjoitetussa matkakirjassa Pietarin henki välittyy toisenlaisena kuin uutisreportaaseissa. Monissa artikkeleissa päästään lähelle venäläisen ihmisen arkea, kun kirjoittajat liikkuvat eri paikoissa venäläisten ystäviensä kanssa. Ystävistä tai satunnaisista tuttavista puhutaan usein vain etunimellä. Tuttavallisen reportaasin lomaan on ujutettu paljon tietoa kaupungin historiasta, kulttuurista ja tavoista.

Kirjassa ovat läsnä kaupungin ääripäät, äärimmäinen kurjuus vankilassa ja uusrikkaiden pöyhkeä rahantuhlaus kasinolla.

Magnus Londen vierailee pahamaineisessa Krestyn vankilassa, jossa hajuaisti huutaa, kun tuhansien ihmisten hiki sekoittuu liedelle kiehuneeseen juureskeittoon. Vangit on sullottu ahtaisiin selleihin epäinhimillisiin oloihin odottamaan juttujensa käsittelyä tuomioistuimissa. Pietarilainen erikoisuus on, että turisteja viedään vankilaan kiertokäynnille töllistelemään vankien surkeaa elämää.

Matkakirjan liikuttavin luku on Piiritetty kaupunki. 80-vuotias Lidia Aleksandrovna muistelee elämää toisen maailmansodan aikana, kun saksalaiset piirittivät Leningradia. Jokainen päivä oli taistelua leivänmurusta ja ruokakupongista, joita ilman kuolema oli varma. Piirityksen vuosista Pietarissa kertoo nykyään mm. Piirityksen museo.

Anders Mårdin kirjoittama *Datsalle! Datsalle!* kuvaa hauskesti nykypietarilaisten suurta intohimoa, mökkeilyä. Kesäviikonloppuisin pietarilaiset pakenevat kaupungista mökeilleen. Mökkielämä ei ole suomalaistyyppistä vetäytymistä luonnon rauhaan vaan ahkeraa työntekoa. Datsat ovat siirtolapuutarhayhteisön kaltaisia, lähekkäin sijaitsevia mökkejä, joissa hankitaan hyvä sato leventämään kapeaa leipää kaupungissa.

Pietarissa asuva Milena Parland kuvaa arkielämän kaaosta, kun lämmitys ei toimi kerrostalossa. Silloin pitää lähteä kiinteistövirastoon tunnustelemaan tsaarin ajoilta perittyä byrokratiaa, joka yhä istuu kaupungissa sitkeästi hankaloittamassa arkea. Rakentamisen todellisuutta kuvaa se, että ullakolle ei pääse muuten kuin naapurin asunnon kautta.

Suomalaisille hyvin kiinnostava luku kirjassa on Anders Mårdin kirjoittama *Löytöretki kaupungin pohjoismaisissa kortteleissa*. Essee kertoo skandinaavien yhteyksistä Pietariin. Kun Suomesta vuonna 1809 tuli Venäjän suurruhtinaskunta, Pietarista kehittyi "yksi Suomen suurimmista kaupungeista". Vuonna 1880 kaupungissa rekisteröitiin 24400 suomalaista.

Magnus Londen, Anders Måd ja Milena Parland: *Pietari Metropolin nurkan takana*. Kuvat Andrei Stserbakov-Parland. Suomennos Helena Autio-Meloni ja Christiane Eriksson. Tammi 2003. 285 s, 26 euroa.